

LES CONCOMITÀNCIES ENTRE HAYEK I VERDAGUER

Quan l'any 1974 el Professor Friedrich von Hayek, conjuntament amb el Professor Gunnar Myrdal van rebre el premi Nobel de Ciència Econòmica, el jurat va dir que hi donaven "for their pioneering work in the theory of money and economic fluctuations and for their penetrating analysis of the interdependence of economic, social and institutional phenomena". Deia en el meu títol que volia esbrinar les concomitàncies entre Verdaguer i Hayek, poden estar segurs que no ho aconseguiré. Crònica d'un anunciament, s'hauria d'haver titulat aquesta intervenció. Quan Verdaguer estava a punt de morir a Vila-Joana, molt a prop de Barcelona, allit, va rebre la visita d'un minyó que venia de la ciutat comtal amb una notícia. El noi va entrar adelerat a la seva cambra però el mossèn no va obrir els ulls. El noi va dir, gairebé cridant: "Us han concedit un gran premi, el mateix rei us ha donat la Gran Creu d'Isabel la Catòlica". Ulls clucs i llarg silenci per resposta. Mossèn Cinto, finalment, va obrir els ulls i va exclamar: "altra creu... què li he fet jo al rei d'Espanya?". Un parell d'anys abans de la mort de Hayek i mentre vivia a la petita ciutat de Friburg va veure per televisió l'enderroc del mur de Berlín. Tenia 90 anys, era un home fràgil i a través de la pantalla veia com començava la segona gran revolució del segle. Tots els comentaristes no se'n sabien avenir de la rapidesa amb què havia passat tot. Mentre Hayek amb una cara de satisfacció i xiuxiuejava al seu fill: "ja t'ho vaig dir que les coses anirien així". La fe de Verdaguer en si mateix i en tot el que representava, li permetia fer la brometa amb la monarquia de Hayek en si mateix i en allò que havia cregut durant tants anys venia d'altres indrets. Sóc conscient que parlo de fe com a coneixement d'allò que no està revelat des del punt de vista de Hayek "the knowledge" és el coneixement d'allò que s'irrevela és a dir: les veritables pautes per al creixement econòmic, les concomitàncies entre diferents nivells d'interdependència. El nucli que fa que les societats progressin o que s'estanquin. Quan Verdaguer es va veure contra les cordes va publicar un seguit d'articles que han passat a la història com un dels millors exemples de periodisme català. Els va titular: *En defensa pròpia*. El 1937 quan no s'esqueia i era política molt incorrecte, Hayek va publicar *The Road to Serfdom*. Aleshores, d'ell el professor Quinton va dir que era un "dinosaur magnífic". Hayek va continuar amb la seva fe amb el seu "knowledge", plantant cara a tots els detractors. El llibre esmentat s'ha convertit en un clàssic de la ciència econòmica contemporània. Hayek va néixer el 1889 d'una família austríaca de bona posició, això/aquest fet el va disposar a adoptar des del principi una posició elevada a l'hora de jutjar els problemes. Verdaguer en canvi va néixer a Folgueroles a pagès i sota una boira tossuda. Ell va haver d'alçar el cap i poder veure-hi clar. Verdaguer va anar a buscar el centre de poder, perquè només dins es fan els canvis perdurables. Hayek va declarar que la vitalitat del capitalisme

l'únic poder capaç de canvis perdurables. El temps li ha donat la raó. Hayek era un liberal en el sentit que se li donava a aquesta paraula en el segle XIX des de Lock a Von Mises; i tot i que pot semblar que Verdaguer estava sota vots religiosos, és trobar un esperit més liberal que el seu en el segle XIX. Aquest any faig pública la promesa de rellegir el llibre que considero més encertat de Hayek, *The Constitution of Liberty*, i de Verdaguer llegiré *Les Flors del Calvari*.

Segur que els ha quedat clar el meu fracàs. Hayek i Verdaguer no tenen res a veure amb mi. Aquest beneit, els més amables de vostès afegiran, ha fet propaganda de l'obra de Verdaguer i ens ha deixat anar unes quantes veritats universals, potser. Tot i que alguna curiositat he encetat que algú de vostès vulgui seguir, hauré aconseguit el despropòsit. Moltes gràcies.